

Somogy megye Isopoda faunája (Isopoda: Oniscidea)

FARKAS SÁNDOR - VADKERTI EDIT

FARKAS S. – VADKERTI E.: *Isopoda fauna of Somogy county (Isopoda: Oniscidea)*

Abstract: The checklist of terrestrial Isopoda from Somogy county (south-west Hungary) covers 16 species. The history of the scientific investigations of Oniscidea of this region is briefly reported.

Bevezetés

Az Oniscidea csoport (szárazföldi ászkarák) az Arthropoda törzs, Crustacea altörzs, Malacostraca osztály, Eumalacostraca alosztály, Edriophthalma rend, Isopoda alrendbe tartoznak.

Annak ellenére, hogy Magyarország Isopoda faunájának kutatása mintegy 150 évvel ezelőtt már megkezdődött, az ország területének kb. 90 %-áról a mai napig sincs a csoportra vonatkozó, publikált faunisztikai adat.

Somogy megye Isopoda faunájáról 1996-ig négy publikáció jelent meg, tíz lelőhelyi adattal. DUDICH (1925) közli a *Platyarthus hoffmannsegi* előfordulását Balatonszemesről és a *Trachelipus nodulosus*-t (1942) Siófokról. Három további faj került elő a Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzetből: a *Tracheipus rathkei*, *T. ratzeburgi* és az *Armadillidium vulgare* (LANTOS 1985). A következő öt fajt egy ökológiai vizsgálat során találták Balatonberény és Balatonmária között, egy pontosabban nem megjelölt lelőhelyen: *Porcellium collicola*, *Armadillidium versicolor*, *A. vulgare*, *A. zenkeri*, és *Hyloniscus* sp. (SZLÁVEZ 1992).

A Dél-Dunántúl Oniscidea faunájának szélesebbkörű kutatása 1996-ban kezdődött. Somogy megyében, elsősorban a Rinya árterének Segesdtől Péterhidáig terjedő szakaszán és a Dráva árterén történtek mintavételek. A kutatások során további hat faj került elő (FARKAS 1998a, 1998b, 1998c, 1999a, 1999b), így 16-ra emelkedett a területről ismert fajok száma, mely a hazai fauna 36%-át teszi ki.

Magyarországról eddig 42 Oniscidea fajt mutattak ki (FORRÓ és FARKAS 1998). Somogy megye területe az említett kutatás ellenére is csak kb. 1%-ban feltárt. Bár az ászka populációk nem random előfordulásúak, szoros élőhely preferenciát nem mutatnak, így további fajok előfordulása várható (FARKAS 1999b).

Somogyból ismert fajok jegyzéke

Ligiidae

Ligidium hypnorum Verhoeff, 1901

Trichoniscidae

Calconiscellus karawankianus Verhoeff, 1907

Haplophthalmus mengii Zaddach, 1844

Hyloniscus riparius (C.L. Koch, 1838)

Platyarthridae

Platyarthrus hoffmannseggii Brandt, 1833

Cylisticidae

Cylisticus convexus De Geer, 1778

Porcellionidae

Porcellio scaber Latreille, 1804

Trachelipidae

Porcellium collicola Verhoeff, 1907

Protracheoniscus amoenus (C.L. Koch, 1841)

Trachelipus nodulosus (C.L. Koch, 1838)

Trachelipus rathkei Brandt, 1833

Trachelipus ratzeburgi Brandt, 1833

Armadillidiidae

Armadillidium opacum (C.L. Koch, 1841)

Armadillidium versicolor (Verh., 1901)

Armadillidium vulgare Latreille, 1804

Armadillidium zenkeri Brandt, 1833

I. táblázat: Somogyból ismert fajok száma családonként

Család	Fajszám
Ligiidae	1
Trichoniscidae	3
Platyarthridae	1
Cylisticidae	1
Porcellionidae	1
Trachelipidae	5
Armadillidiidae	4

Irodalom

- DUDICH, E. 1925: Faunisztikai jegyzetek (Faunistische Notizen) I. -Állatt. Közl. 22: 39-46.
- DUDICH, E. 1942: Nachträ und Berichtigungen zum Crustaceen - Teil des ungarischen Faunenkaloges II.-Fragm. Faun. Hung. 5:1-13.
- FARKAS, S. 1998a: A Rinya-ártér Isopoda faunája I. Bakháza. - Somogyi Múzeumok Közleményei. XIII. 257-262.
- FARKAS, S. 1998b: Az ászkarák (Crustacea: Isopoda) kutatások faunisztikai eredményei a Dráva mentén. - Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat, 9: 123-130.
- FARKAS, S. 1998c: The terrestrial isopod fauna of the Rinya region II. Péterhida. Miscellanea Zoologica Hungarica, Tomus 12: 45-53.
- FARKAS, S. 1999a: Egy tölgyes és egy fenyves állomány Isopoda együtteseinek szünbiológiai vizsgálata a Rinya-ártéren III. Nagyatád - Kivadár. MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet kiadványa - szerk.: Botta Dukát Zoltán, Vácrátót (accepted - in press)
- FARKAS, S. 1999b: Isopodák szünbiológiai vizsgálata a Dráva-ártéren. PhD értekezés - JATE, Szeged
- FORRÓ, L., FARKAS, S. 1998: Checklist, preliminary distribution maps, and bibliography of woodlice in Hungary (Isopoda: Oniscidea) - Misc. Zool. Hung. 12: 21-44.
- LANTOS, G. 1985: Amphipoda és Isopoda faunisztikai adatok a Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzetből (Amphipoda and Isopoda (Crustacea) data from the Barcs Juniper Woodland nature preservation area, Hungary). - Dunántúli Dolg. Term. Tud. Sorozat 5: 89-92.
- SZLÁVECH, K. 1992: The role of terrestrial Isopods (Isopoda: Oniscidea) in the decomposition of aquatic macrophite detritus of Lake Balaton, Hungary. - Opusc. zool. Budapest, 25: 103-112.

Isopoda fauna of Somogy county (Isopoda: Oniscidea)

SÁNDOR FARKAS & EDIT VADKERTI

Although the studies on the Hungarian Isopoda fauna started 150 years ago, only four fanistical data were documented only four fanistical data from Somogy county untill 1996. DUDICH (1925) reported *Platyarthrus hoffmannseggii* from Balatonszemes and *Trachelipus nodulosus* from Siófok (DUDICH 1942). Three species were found at Barcsi Borókás: *Trachelipus rathkei*, *T. ratzeburgi*, *Armadillidium vulgare* (LANTOS 1985). Five species were found at Lake Balaton between Balatonberény and Balatonmária: *Porcellium collicola*, *A. versicolor*, *A. vulgare*, *A. zenkeri* and *Hyloniscus* sp. (SZLÁVEZ 1992).

An intensive research started in 1996 along the Rinya stream and the inundation area of the River Drava. Further six species were found in this area (FARKAS 1998a, 1998b, 1998c, 1999a, 1999b).

Present paper summarizes the results of Oniscidea fauna-researches of Somogy county. Untill recently, 16 species – 36% of the Hungarian fauna (FORRÓ and FARKAS 1998) – were documented. 99 % of this area is undiscovered.

Author's addresses:

Dr. Sándor FARKAS & Edit VADKERTI
Department of Zootaxonomy and Synzoology,
Biological Institute, University of Pécs
H-7624 Pécs
Ifjúság u. 6.
HUNGARY